

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2793/2021
02.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Елена Турански, адвокат из ..., против тужене ББ, предузетника, власника ... „ВВ“ из ..., чији је пуномоћник Видосав Рудић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3531/20 од 28.04.2021. године, у седници одржаној 02.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3531/20 од 28.04.2021. године, у делу у којем је одбијена његова жалба и потврђена првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за утврђење ништавости решења тужене и то: о отказу уговора о раду број ...-.../... од 02.02.2018. године; о стављању ван снаге решења о отказу уговора о раду број ...-.../... од 02.02.2018. године, на основу решења од 27.02.2018. године; о коришћењу годишњег одмора од 28.02.2018. године; о престанку уговора о раду од 27.04.2018. године којом тужиоцу престаје радни однос по уговору о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против преосталог дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3531/20 од 28.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П1 40/2018 од 15.09.2020.године, ставом првим изреке, утврђено је да је уговор о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године, закључен између парничних странака, ништав. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код тужене дана 11.03.2017. године на радном месту Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име разлике зараде исплати: за месец јануар 2018. године износ од 26.312,65 динара, са законском затезном каматом од 01.03.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да за тужиоца уплати све припадајуће доприносе

надлежном Фонду за социјално осигурање, обрачунате на износ неисплаћене зараде. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је незаконито решење о отказу уговора о раду број ...-.../... од 02.02.2018. године, донето од стране тужене, којим је тужиоцу престао радни однос по уговору о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године, те којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад на радно место које одговара његовој стручној спреми и способностима. Ставом шестим изреке, утврђено је да је делимично ништаво решење од 27.02.2018. године донето од стране тужене, којим се решење о отказу уговора о раду број ...-.../... од 02.02.2018. године ставља ван снаге и то у делу у којем је утврђено да уговор о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године, производи правно дејство без прекида. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је решење од 27.02.2018. године које је донела тужена, и којим се решење о отказу уговора о раду број ...-.../... од 02.02.2018. године ставља ван снаге ништаво у преосталом делу. Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се утврди да је решење о коришћењу годишњег одмора од 28.02.2018. године које је донела тужена, ништаво. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се утврди да је решење о престанку уговора о раду од 27.04.2018. године које је донела тужена, а којим тужиоцу престаје радни однос по уговору о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године незаконито, те којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоца врати на рад на радно место које одговара његовој стручној спреми и способностима. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете у виду изгубљене зараде исплати: за период од фебруара 2018. године до фебруара 2019. године, износе од по 70.000,00 динара, са законском затезном каматом која доспела 1-ог у наредном месецу за претходни месец па до исплате. Ставом једанаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да му на име разлике зараде исплати: за месец јануар 2018. године, преко досуђеног износа од 26.312,65 динара до потраживаног износа од 49.000,00 динара, са законском затезном каматом на износ разлике за период од 01.03.2018. године до исплате, на име увећане зараде за прековремени рад за период март 2017. године – фебуар 2018. године исплати износе, са каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом дванаестим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 393.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 3531/20 од 28.04.2021. године, ставом првим изреке, делимично преиначио, у одбијајућем делу, пресуду Основног суда у Бачкој Паланци П1 40/18 од 15.09.2020. године, тако што је тужену обавезао да тужиоцу на име накнаде штете у виду изгубљене зараде за фебруар 2018. године исплати износ од 22.880,00 динара, са законском затезном каматом од 01.04.2018. године до исплате и на име накнаде зараде за период од 01.03.2018. године до 14.03.2018. године износ од 11.440,00 динара, са законском затезном каматом од 01.05.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка, тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка и одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, одлучено је да се у преосталом делу одбија жалба тужиоца и потврђује првостепена пресуда у преосталом одбијајућем делу. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка. Ставом

петим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је доставила одговор на ревизију тужиоца. Трошкове ревизијског поступка је тражила одређено.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у делу којим је одлучено о постојању и престанку радног односа тужиоца, на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревидент у ревизији не указује на неку од битних повреда због којих ревизија може да се изјави у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је започео рад код тужене 11.03.2017. године, на основу усменог договора са њом, њеним супругом ГГ и њеним братом ДД, на радном месту ... у сервису Договорено је било да ће тужилац имати право на зараду у висини минималне, као и право на дневнице за службено путовање у земљи приликом одласка на терен, у зависности од учесталости и трајања службеног путовања, те да ће му зарада и дневнице бити исплаћиване на његов текући рачун. Такође је договорено радно време тужиоца од 40 часова недељно, 5 радних дана у недељи, тако да викендом не ради. Приликом ступања на рад тужилац са туженом није закључио уговор о раду у писаној форми, већ су послови око закључења тог уговора препуштени књиговодственој агенцији која је пријавила тужиоца на обавезно социјално осигурање на основу уговора о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године, који тужилац није потписао, већ је то уместо њега учинило друго лице. Тужилац је био једини извршилац на радном месту ... у сервису ... тужене, па је осим послова у сервису у ..., често одлазио на терен на територији читаве ..., код клијената тужене, ради сервисирања Приликом одласка на терен, тужилац је попуњавао налоге за службено путовање, уз које је касније прилаган и сервисни извештај, као доказ о обављеном послу, са попуњеном сатницом и километражом. Поред дневнице, тужилац је имао право и на накнаду трошкова насталих приликом и поводом службеног пута које је правдао достављеним рачунима. Убрзо по ступању на рад тужиоца, туженој су почеле да стижу примедбе на његов рад од стране клијената који су јој указивали на проблеме у испуњењу радних обавеза тужиоца приликом сервисирања њихових виљушкара или рентирања виљушкара из сервиса тужене. Током новембра месеца 2017. године, тужилац је послао хидрауличну пумпу за виљушкар у сервис у ... ради оправке, сматрајући да је иста неисправна, а након што су запослени у том сервису тестирали пумпу, закључили су да је у потпуности исправна и вратили је туженој. Након пар недеља, тужилац је поново послао ту исту пумпу у исти сервис на испитивање наводећи да је неисправна, што се, након поновног тестирања, испоставило нетачним, али је сервис туженој наплатио трошкове. Супруг тужене, ГГ, у

два наврата је затекао тужиоца како спава на радном месту, у пословним просторијама у току радног времена, што је видео и ЂЂ, запослени код тужене на радном месту електроничара. Приликом утовара виљушкара у камион, 14.12.2017. године, тужилац није ставио заштитну оплату око виљушкара, што је уобичајена и неопходна процедура, већ је возачу ЕЕ рекао да вози камион и да не брине, а због тога виљушкар није примљен на рад. Тужилац није поступио по упутству ЖЖ, запосленог у „33“ на пословима – ..., који му је дао инструкцију да, на једном од виљушкара на ком је педала кочнице стајала сувише ниско, одврне тзв. штелере за кочнице како би се педала кочнице подигла у виши положај, па је то учинио сам ЖЖ. На исти начин, тужилац у више наврата није отклањао кварове на виљушкару, због чега је тужена била принуђена да ангажује раднике из других сервиса, иако су били у питању једноставни кварови. Због описаних догађаја, тужена је, решењем број ...-.../... од 02.02.2018. године, отказала тужиоцу уговор о раду од 11.03.2017. године, наводећи као разлог отказа истек рока на који је засновао радни однос. Након што је уочила да није применила законом прописану процедуру приликом отказивања уговора о раду, тужена је, 27.02.2018. године, донела решење којим је решење од 02.02.2018. године стављено ван снаге у целости и констатовано да уговор о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године производи правно дејство без прекида, па је наложено рачуноводству да изврши спајање радног стажа тужиоца у надлежном Фонду ПИО и да уплати припадајуће доприносе за њега, а тужиоцу је наложено да ступи на рад. Наредног дана 28.02.2018. године, тужена је донела решење о коришћењу годишњег одмора којим је тужиоцу одређено коришћење годишњег одмора за 2017. годину и 2018. годину у трајању од 10 радних дана у периоду од 11.03.2018. године до 14.03.2018. године, тако да је дужан да се јави на рад 15.03.2018. године. Истог дана, 28.02.2018. године тужена је донела упозорење о постојању услова за отказ уговора о раду због повреда радне обавезе и кршења радне дисциплине побројаних у 21-ој тачки, а које се између осталог односе на и то: 1. да је дана 05.01.2018. године, два пута у једном дану тужилац спавао на радном месту, а кад му је, после другог спавања, наложено да виљушкарком утовари батерију у комби возило, био је потпуно успорених моторних функција и дезоријентисано управљао виљушкарком којим је ударио у врата возила; 5. средином новембра 2017. године, немарно обављајући своје радне задатке, послодавца изложио додатним трошковима тако што су пумпе виљушкара непотребно послате у сервис који је утврдио да су исправне; 7. дана 14.12.2017. године, иако му је изричито наложено, није хтео да стави оплате на виљушкар ... број, по који је дошао шлеп камион и одвезао га без оплата, што је изазвало додатне трошкове фирми, јер је посао остао незавршен; 8. дана 21.11.2017. године тражио је нове пакне за виљушкар ..., иако су старе биле добре, али он није хтео да их дошлепује, иако на виљушкару постоје шрафови за штеловање. Чињенице у вези са повредама радне обавезе и кршењем радне дисциплине од стране тужиоца, утврђене су на бази непосредних сазнања послодавца, притужби на рад запосленог од стране других радника и самих клијената. На наведено упозорење тужилац се изјаснио наводећи да ништа од онога што му се ставља на терет није доказано. Тужилац није ступио на рад код тужене, иако му је решењем од 27.02.2018. године то наложено, нити се туженој јавио након пријема тог решења. Решењем тужене од 27.04.2018. године, утврђено је да тужиоцу престаје радни однос по уговору о раду број ...-.../... од 11.03.2017. године, због испуњења услова из члана 179. став 2. Закона о раду, те је констатовано да му радни однос престаје даном доношења решења, да ће му се све неисплаћене зараде, накнаде зараде и друга примања које је остварио до престанка радног односа, исплатити у року од 30 дана од тог дана по подмирењу свих обавеза запосленог. У

образложењу је наведено да је тужиоцу упућено упозорење 28.02.2018. године, на које се он изјаснио и поновљена је садржина упозорења у погледу побијаних повреда радних обавеза и кршења радне дисциплине које су тужиоцу стављене на терет, уз указивање да је дана 27.02.2018. године, решењем тужене наложено тужиоцу да се врати на рад, што он није учинио, нити је свој изостанак оправдао.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право одбијањем тужбеног захтева тужиоца за утврђење незаконитости побијаних решења тужене, јер тужилац нема правни интерес за поништај решења о отказу уговора о раду број ...-.../... од 02.02.2018. године које је тужена, својим решењем од 27.02.2017. године, ставила ван снаге пре подношења тужбе, а пошто је тужилац несавесно и немарно извршавао своје радне обавезе код тужене, следи да је неоснован и његов тужбени захтев за поништај решења о престанку уговора о раду од 27.04.2018. године.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 137/17), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе. У смислу одредбе члана 180. истог Закона, послодавац је дужан да, пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. став 2. и 3. овог Закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу из става 1. овог члана, послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење (став 2.).

У конкретном случају, тужилац је спавао на радном месту у току радног времена, одбио је да поступи по налогу стручног лица и стави оплате на виљушкар који је транспортован (што представља уобичајену процедуру), на који начин је изазвао додатне трошкове послодавцу, без претходног испитивања пумпе виљушकारа је у два наврата послао у сервис тврдећи да су покварене иако су биле исправне и тиме изложио послодавца додатним трошковима, тражио нове пакнове за кочнице виљушकारа иако су стари били исправни и требало их је само доштеловати. Упозорење достављено тужиоцу пре доношења решења о престанку радног односа, и решење о престанку радног односа, садрже у тачкама од 1. до 21. датуме и описе догађаја из којих произлазе чињенични наводи о учињеним повредама радних обавеза од стране тужиоца, па је правилан закључак нижестепених судова да су побијана решења тужене законита, а тужбени захтев тужиоца за њихов поништај, неоснован.

Наводима ревизије тужиоца побија се правилност оцене доказа што није дозвољено, јер о томе које ће чињенице да узме као доказане одлучује суд, по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка у смислу одредбе члана 8. ЗПП. С тим у вези, указивање тужиоца у ревизији на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање је без утицаја, пошто ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући дозвољеност ревизије изјављене против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу који се не односи на постојање и престанак радног односа, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца, у односу на преиначујући део дозвољена, у смислу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, међутим, тужилац нема правни интерес за подношење ревизије против тог дела правноснажне пресуде, док је у преосталом делу, у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 441. Закона о парничном поступку, ревизија тужиоца недозвољена.

Преиначујућим делом правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде штете у виду изгубљене зараде исплати накнаду за фебруар 2018. године и за период од 01.03.2018. године до 14.03.2018. године, са припадајућом затезном каматом и одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка, што значи да је, тим делом, првостепена пресуда преиначена у корист тужиоца, па он нема правни интерес за подношење ревизије, због чега је његова ревизија недозвољена, у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозволљена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. став 1. и 3.), осим из члана 404. овог закона. На основу одредбе члана 441. Закона о парничном поступку, ревизија је дозвољена у парницама о заснивању, постојању и престанку радног односа. У споровима ради новчаног потраживања из радног односа, ревизија је дозвољена под истим условима као и у имовинскоправним споровима који се односе на новчано потраживање.

Ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, у смислу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Тужбу ради утврђења и накнаде штете, тужилац је суду поднео 02.04.2018. године, а вредност предмета спора побијаног дела је 51.599,80 динара.

Потраживање накнаде штете није статусни радни спор у ком је ревизија увек дозвољена (заснивање, постојање и престанак радног односа), па како вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни касациони суд утврдио да је ревизија тужиоца, у том делу, недозвољена.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

Трошкови ревизијског поступка туженој нису признати јер јој одговор на ревизију није био потребан ради вођења парнице, у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу трећем изреке, донео применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић